

MỘT VÀI SUY NGHĨ VỀ ĐẦU TƯ CHO GIÁO DỤC

NGUYỄN THỊ HUƠNG
Sở Tài chính Hải Dương

Giao dục - đào tạo (GD-ĐT) là sự nghiệp của toàn Đảng, của Nhà nước và của toàn dân. Để phát triển sự nghiệp giáo dục, tăng cường hiệu lực quản lý nhà nước về giáo dục nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài phục vụ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh, những năm qua Nhà nước ta đã dành ưu tiên hàng đầu cho việc bố trí ngân sách giáo dục tăng dần theo yêu cầu phát triển của sự nghiệp giáo dục.

Ngân sách nhà nước (NSNN) chi cho giáo dục được phân bổ công khai, dân chủ, căn cứ vào quy mô phát triển giáo dục, điều kiện phát triển KT-XH của từng vùng, miền, thể hiện được chính sách ưu đãi của Nhà nước đối với các vùng có điều kiện KT-XH đặc biệt khó khăn.

GD-ĐT là quốc sách hàng đầu. GD-ĐT cùng với khoa học - công nghệ là nhân tố quyết định tăng trưởng kinh tế và phát triển xã hội, đầu tư cho GD-ĐT là đầu tư phát triển. Chính vì vậy cần phải tăng cường nguồn tài chính, cơ sở vật chất cho giáo dục, tăng đầu tư từ NSNN, huy động mọi nguồn lực trong xã hội để phát triển giáo dục, đổi mới cơ chế quản lý tài chính. Chuẩn hoá và hiện đại hoá trường sở, trang thiết bị giảng dạy, nghiên cứu và học tập.

Đầu tư cho GD-ĐT được lấy từ nguồn chi thường xuyên và nguồn chi phát triển trong NSNN. NSNN giữ vai trò chủ yếu trong tổng nguồn lực cho GD-ĐT. Ngoài ra, Nhà nước còn dành một phần kinh phí từ ngân sách và sử dụng các nguồn khác để đưa cán bộ khoa học đi đào tạo, bồi dưỡng ở các nước có nền khoa học và công nghệ tiên tiến.

Bên cạnh NSNN, Nhà nước ta chủ trương huy động nhiều nguồn tài chính khác, kết hợp các nguồn vốn trong, ngoài nước và sự đóng góp của xã hội cho phát triển giáo dục. Việc đổi mới cơ chế quản lý tài chính theo hướng song song với việc trao quyền tự chủ về tài chính, thực hiện chế độ tài chính công khai và chế độ kiểm toán nhằm tăng hiệu quả sử dụng các nguồn tài chính đầu tư cho giáo dục là điều hết sức quan trọng. Mặt khác, trong đầu tư cho giáo dục cần chú ý: hoàn thiện cơ chế, chính sách tín dụng cho giáo dục; các địa

phương có kế hoạch cụ thể xây dựng thêm trường sở để đẩy nhanh tiến độ phổ cập giáo dục THCS, tăng số lượng học sinh phổ thông học và hoạt động cả ngày tại trường, nâng tỉ lệ các trường được xây dựng theo chuẩn quốc gia (trong đó, đặc biệt quan tâm xây dựng trường lớp kiên cố cho các vùng thường xảy ra thiên tai); thực hiện chế độ ưu đãi về sử dụng đất đai, vay vốn để đầu tư xây dựng các cơ sở giáo dục; tăng cường đầu tư trang thiết bị phục vụ đổi mới chương trình, nội dung, phương pháp giảng dạy; xây dựng thư viện trường học và hệ thống phòng thí nghiệm quốc gia trong các đại học quốc gia, các trường đại học trọng điểm, đầu ngành; xây dựng các cơ sở thực nghiệm về công nghệ ở một số trường cao đẳng; v.v...

Để GD-ĐT thực sự là quốc sách hàng đầu và đầu tư cho giáo dục là đầu tư cho phát triển, theo chúng tôi, cần tiếp tục chú ý quan tâm những vấn đề cơ bản sau đây:

Cần hoàn thiện cơ sở lý luận, thực tiễn, cơ chế chính sách và các giải pháp xã hội hoá giáo dục, nhằm tạo sự nhất trí cao trong xã hội về nhận thức và tổ chức thực hiện; bổ sung và hoàn thiện những văn bản quy phạm pháp luật, các chính sách vĩ mô khuyến khích mạnh mẽ các tổ chức KT-XH, các cá nhân đầu tư cho phát triển giáo dục; tạo điều kiện để vừa phát triển về quy mô số lượng vừa nâng cao chất lượng đào tạo của hệ thống các trường công lập, ngoài công lập, các trung tâm giáo dục cộng đồng.

Khuyến khích, huy động và tạo điều kiện để toàn xã hội tham gia phát triển giáo dục. Tạo cơ hội cho mọi người, ở mọi lứa tuổi được học tập thường xuyên.

Phát triển các trường ngoài công lập. Cùng cố và nâng cao chất lượng giáo dục của các trường ngoài công lập. Nâng tỉ lệ học sinh học nghề (ngắn hạn và dài hạn) ngoài công lập. Các trường ngoài công lập được ưu tiên thuê đất và vay vốn tín dụng xây trường. Nhà trường, nhà giáo và học sinh, sinh viên các trường ngoài công lập được hưởng cơ chế bình đẳng như các trường công lập. Hoàn thiện và ban hành các cơ chế chính sách hỗ trợ các trường ngoài công lập.

Mở rộng các quỹ khuyến học, quỹ bảo trợ giáo dục, khuyến khích cá nhân và tập thể đầu tư phát triển giáo dục; đổi mới chế độ học phí của các trường đại học, cao đẳng công lập và ngoài công lập theo hướng đảm bảo tương xứng với chất lượng các dịch vụ giáo dục mà nhà trường có thể cung

cấp, phù hợp với khả năng của người học, đồng thời miễn giảm cho các đối tượng chính sách, gia đình có công và người nghèo.

Tăng cường các mối quan hệ giữa nhà trường với các ngành, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp, các tổ chức KT-XH tại địa phương,... tạo điều kiện để xã hội có thể đóng góp xây dựng cơ sở vật chất, góp ý kiến cho quy hoạch phát triển nhà trường, điều chỉnh cơ cấu ngành nghề, cơ cấu trình độ đào tạo, hỗ trợ kinh phí cho người học và tiếp nhận người tốt nghiệp, giám sát các hoạt động giáo dục và tạo lập môi trường giáo dục lành mạnh.

Chấn chỉnh công tác quản lý và cấp phát văn bằng chứng chỉ cũng như việc in và phát hành sách giáo khoa. Giảm tối đa việc in lại SGK hàng năm, tăng hệ số sử dụng SGK và tỉ lệ học sinh được mượn SGK tại nhà trường và thư viện. *Chuẩn hoá các điều kiện về chương trình, giáo trình, đội ngũ giáo viên, cơ sở vật chất, phòng thí nghiệm và các điều kiện khác phục vụ giảng dạy, học tập.*

Đẩy mạnh hợp tác quốc tế về giáo dục: khuyến khích mở rộng và đẩy mạnh các quan hệ hợp tác về đào tạo, nghiên cứu với các trường, các cơ quan nghiên cứu khoa học có uy tín và chất lượng cao trên thế giới nhằm trao đổi những kinh nghiệm tốt, phù hợp với điều kiện Việt Nam và tăng thêm nguồn lực phát triển giáo dục.

Hàng năm, căn cứ vào các yêu cầu thực tế của sự nghiệp GD-ĐT, Nhà nước tăng cường đầu tư kinh phí cho các chương trình mục tiêu giáo dục và đào tạo như: - Đổi mới chương trình, nội dung sách giáo khoa; - Củng cố và phát huy kết quả xoá mù chữ và phổ cập giáo dục tiểu học, thực hiện phổ cập giáo dục THCS; - Đào tạo cán bộ tin học và đưa tin học vào nhà trường; - Đào tạo và bồi dưỡng giáo viên, tăng cường cơ sở vật chất cho các trường sư phạm; - Hỗ trợ giáo dục miền núi, vùng dân tộc ít người và vùng có điều kiện KT-XH khó khăn; - Tăng cường cơ sở vật chất các trường học, các trung tâm kĩ thuật tổng hợp - hướng nghiệp; xây dựng một số trường đại học, trung học chuyên nghiệp trọng điểm; - Tăng cường năng lực đào tạo nghề; - Thực hiện dự án đưa người đi học tập, nghiên cứu ở những nước có nền khoa học công nghệ tiên tiến bằng NSNN.

Trong giai đoạn hiện nay, việc tăng cường đầu tư kinh phí cho GD-ĐT có ý nghĩa quan trọng góp phần đẩy mạnh phát triển và nâng cao chất lượng giáo dục để tạo bước chuyển biến cơ bản về chất lượng giáo dục. Thực hiện các giải pháp cấp bách chấn chỉnh và đổi mới công tác quản lý giáo dục, ngăn chặn và đẩy lùi những hiện tượng tiêu cực, lập lại kỉ cương nề nếp, tạo môi trường giáo dục lành mạnh, đưa nền giáo dục nước ta sớm tiến kịp các nước phát triển trong khu vực.□